

TELEGRAFUL ROMAN.

Are Martia. Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. — pentru fie-care publicare.

Sibiu, 17 April 1895.

Din incidentul votului dat de si nodul nostru archidieceșan în afacerea asesorului Nic. Cristea și a profesorilor seminariali Dr. D. P. Barcian și D. Comșa, prin care ace-ța a aprobat măsurile luate de consistoriul archidieceșan în această afacere și cari au fost aduse la cunoștința sinodului în tectul raportului consistorial, ca senat plenar — „Tribuna” scrie doi prim-articoli în nrii săi de Sâmbătă 15/27 April (Nr. 85) și Duminecă 16/28 April (Nr. 86) a. c. susținând în cel dintăiu, că sinodul o „ilegalitate” prin votul său, „er” în al doilea prezentând pe I. P. S. Sa Archiepiscopul și metropolitul nostru de „dușman al bisericii”.

Espunerea și deducțiunile acestor articoli sunt prezentate în o lumină, care ne conșună de loc nici cu bunele intenții de care a fost condus I. P. S. Sa Archiepiscopul și metropolitul, consistoriul și sinodul în această afacere și nici cu starea faptică a lucrurilor.

Acești factori au datorința a vechia ca biserica să fie ferită de pericolele ce o amenință și spre a o feri de aceste sunt datorii a lua măsurile necesare, ce li-să impun după timp și forța împrejurărilor. Așa s'a făcut această în trecut, așa în cazul de față. Nu interese particulare sau personale au condus în activitatea lor pe acești factori, ci întodeuna au avut în vedere binele bisericii și ocrotirea de pericole a instituțiunilor ei.

Reproba, ce s'a dat asesorului N. Cristea trebuie judecată din punctul de vedere al bisericii, care, precum scim, în timpurile grele, în care trăim este, în multe părți amenințată. Scopul bisericii nu este a face politică militantă în stat, o politică conducătoare, fie în ori ce direcțiune, și vedem că bisericele din patrie nici nu o practică această. Este oare consult să se facă această chiar la noi? Este oare consult, ca unii dintre cei mai înalți dignitari ai bisericii — asessori și profesori seminariali, — să ia rolul de conducători în ale politice? Este oare consult a angaja astfel biserica în fluctuațiunile și agitațiunile vieții politice și bine o să urmeze din această pentru biserica, ori o să ii să îmulsască dușmanii, o să fie și mai mult espusă persecuțiilor și pericolelor? Consistoriul și sinodul au aflat, că din această de sigur nu bine, ci rău va urma și în această convingere s'au pronunțat așa precum s'au pronunțat în afacerea, ou care ne ocupăm.

Prin acest vot însă nu e vorba de restringerea dreptului cetățenesc, de-a pute lua parte ori cine la viața publică din stat, sau cum să de în primicia din articolele amintite „de nimicirea cardinalilor drepturi cetățenesci și politice, ce sunt asigurate prin legi fie-cărui cetățen al unui stat constituțional” Liberă rămâne fiecărui a-și ave convingerea sa politică și a-și esercia dreptul său de cetățen, ce i-l dau legile ferii.

Pusă în lumina această adevărată hotărîrea consistoriului și sinodului, ea nu va apărea nici de o „ilegalitate”, și nici de dușmănoasă bisericii, îndreptată spre stricăciunea instituțiunilor ei,

cum este prezentată în colónele „Trib.” Și nici va apăre de „dușman al bisericii” archiereul, sub presiul și cu concursul cărui s'a adus această hotărîre, menită a feri biserica de fluctuațiunile politice militante și de reul ce ar urma de aci pentru ea. Dar acusa această nu-și are temeiul său, dacă luăm în considerare, că de câte ori în trecut, până acum ultima oară în cestiunea proie telor de lege bisericesci, I. P. S. Sa archiepiscopul și metropolitul nostru a apărut unde a avut ocaziune, biserica, instituțiunile și vața ei.

Judecata noastră trebuie să fie calmă și nepărtinitoare.

Sinodul archidieceșan.

— Raport pecial. —

Ședința VI.

la 14/26 April, 1895.

Ședința se deschide la 9 ore a. m. Să cetesce protocolul ședinței a V a dela 13/25 April a. c. și să autentice.

Presidiul prezintă cererile de concediu:

- a) deputatului Dr. Ioan Popescu pe restul sesiunii prezente, din cauza unor afaceri urgente;
- b) a deputatului Simeon Pasca pe întregă durata sesiunii, din cauza unor împrejurări familiare și
- c) a deputatului Teodor Pop pe întregă durata sesiunii, din cauza de morb. Concediile cerute să acórdă.

Presidiul prezintă:

- a) Cererea sinodului protopresbiterial din tractul Hațegului, de a se primi la cursul extraordinar tineri și cu mai puțină calificăție;
- b) înțerea sinodului parohiei Iacul român, din protopresbiteratul Sighișorii, pentru de-a să primi la cursul extraordinar clerical pe anul 1895/6 învătătorul Nic. Șerb, din Felța. să dau comisiunii petiționare.

Deputatul Dr. Andreiu Monda însinuă următoarea propunere:

Consistoriul să îndrumă că de o dată cu espedarea convocătorului la sinodul archidieceșan să trimită fiecărui deputat și rapótele generale ale deosebitelor senate, precum și alte rapóte și regulamente tipărite, ce vor avea să fie supuse discuțiunii, cu 14 zile mai nainte de deschiderea ședințelor. Să da comisiunii organiză-tore.

Deputatul Petru Pipos face înțebare la presidiu, că cu privire la concludul sinodului 81 din anul trecut, prin care a fost însărcinat consistoriul archidieceșan a cerceta după cauzele, pentru cari comunele din protopr. Ungurașului, aparținătoare cercului electoral al Clușului, nu au participat acest una la alegerile sinodale pentru acest period, a fútrat ori nu un raport la birou? Președintele răspunde, că la biroul sinodal nu s'a prezentat în privința această raport și astfel deputatul P. Pipos, propune, ca sinodul să dea urgence consistoriului în afacerea această.

Propunerea, să decide a să pune la ordinea zilei după alegeri.

La ordinea zilei se pune alegerea unui profesor la seminariul archidieceșan și a unui asesor ordinar în se-

natul bisericesc, în locul asesorului protosinel Nicanor Frateș, trecut în pensiuune Ședința să suspendă pe 10 minute pentru consultare.

După redeschiderea ședinții să purcede la alegerea profesorului la seminariul archidieceșan prin votare secretă cu ședule.

La apelul nominal votăză 45 de deputați, cu ședule. Încheindu-să votarea presidiul poftesce ca bărbați de încredere pe dep. T. Roșescu și Dr. I. Mihai, apoi să purcede la scrutiniu și să constată următorul rezultat: Din 45 ședule voturile se împart astfel: Pentru Dr. Remus Roșca 44 de voturi, pentru Ioan C. Panțu 1 vot. Conform acestui rezultat presidiul declară de profesor ales la seminariul archidieceșan pe Dr. Remus Roșca.

Urmăză alegerea unui asesor în senatul bisericesc prin votare secretă cu ședule.

La apelul nominal votăză 46 de deputați. Încheindu-să votarea, presidiul poftesce ca bărbați de încredere pe deputații I. C. Panțu și Avram S. Păcurar și apoi să purcede la scrutiniu și să constată următorul rezultat:

Din 46 ședule voturile se împart astfel: Pentru Mateiu Voileanu 43 voturi, pentru I. Papiu 1 vot, ședule albe 2 Conform acestui rezultat presidiul anunță pe Mateiu Voileanu de asesor ales în senatul bisericesc, declarând, totodată, că în sensul stat. org. îl înțarește în acest post.

Prin alegerea efeptuită în urmă, devenind vacant postul de asesor referent în senatul scolar, deputatul Part. Cosma propune și sinodul decide: cestiunea se relégă la comisiunea organizătoare spre studiare și raportare înca în sesiunea prezintă.

La ordinea zilei urmăză propunerea făcută de deputatul P. Pipos, privitoare la concludul sinodului 84 din anul trecut, în cestiunea neparticipării la alegerea de deputat sinodal al comunei din protopresbiteratul Ungurașului.

Sinodul conform propunerii dep. Pipos, urgăză consistorul a duce în deplinire cercetarea din cestiune.

Comisiunea organizătoare, prin referentul ei I. de Preda, referă asupra cestiunii pensionării preoților provăduți cu capelani.

Archiepiscopul-președinte neconsimțind cu măsurile, ce s'au luat în obiectul acesta, în decursul desbaterilor asupra acestui obiect, se retrage, voință a da curs liber discuțiunii și ședința să continuă sub presiul Preacuvioșiei Sale Dr. Il. Pușcariu. Referentul comisiunii Ioan de Preda face următoarea propunere:

Parochilor provăduți cu capelan le stă în drept a-și pretinde înapoi sumele solvite la fondul de pensiuune, cu camele lor, sau apoi a-și susține și mai departe dreptul la pensionare, dacă un atare paroch optăză pentru susținerea pensiuinei, în pensiuine i-se va computa venitul ce-l primesce dela capelanul seu, după cum s'a calculat acel venit la concursul pentru ocuparea postului respectiv.

Fată de această propunere deputatul Vas. Damian face contra propunere, ca parochii provăduți cu capelani să pótă opta sau pentru pen-

siune sau pentru venitul dela capelan, „er deputatul P. Pipos face următoarea contra propunere:

Toți acei preoți, cari au solvit în trecut tacelele prescise în fondul de pensiuune au dreptul la totă pensiuunea necondiționat fără considerare la aceea, că ore pe lângă acei preoți sunt sau nu capelani.

După o desbatere meritorică, în decursul căreia deputatul V. Damian își retrage propunerea, punându-să la vot propunerile, sinodul primește propunerea comisiunii, enunțându-să ca conclud:

Parochilor provăduți cu capelani le stă în drept a-și pretinde înapoi sumele solvite la fondul de pensiuune cu camele lor, sau apoi a-și susține și mai departe dreptul la pensionare, dacă un atare paroch optăză pentru susținerea pensiuinei, în pensiuine i se va computa venitul ce-l primesce dela capelanul seu, după cum s'a calculat acel venit la concursul pentru ocuparea postului respectiv.

Comisiunea financiară, prin referentul ei Valeriu Bologa referă asupra raportului cons. ca senat epitr. din 25 Martiu 1895 Nr. 2570 prin care se promovăză rațiociniile fondurilor și fundațiunilor archidieceșane și ale depositelor pe anul 1894. La propunerea comisiunii sinodul ia următoarele conclud:

1. Aflându-se rațiociniile archidieceșane încheiate conform 31 Decembre 1894 în deplină conșuitate cu cărțile și inventarele ținute în regulă, acele să aprobă, „er supraerogatele în sumă de fl. 14.224 53 cr. să încuviințăză; consistoriului archidieceșan să i-se dea absolutoriul pe anul 1894 luându-se totodată spre seire scontrarea cassei efeptuită prin comisiunea financiară.

2. Resultând din socotela fondului general administrativ că consistoriul n'a esecutat întocmai budgetul votat de sinodul din 1893 pro 1894, întrelăsând de-a asemna secretariului consistorial, oficialului de casă și oficialului la esactorat pentru anul 1894 salariile în mărimea provocată în budget:

sinodul neaflând de justificată reținerea unei nafti din salarele funcționarilor îndrumă consistoriul la esecutarea concludului sinodal, asemnând fără vre-o altă întârziere numiților funcționari acum ulterior pro 1894 — 1896 sumele restante din salarele lor, cum acele au fost sistemate la 1893.

3. Resultând din socotelile fondului seminarial și din raportul consistoriului Nr. 2570 Epitr. că acest fond a trebuit să concurgă cu suma de fl. 3408 40 cr. la prestarea plăților a duor profesori seminariali, pentru cari lefile sunt sistemate în parte din visteria statului, astfel cât în urma acestora fondul seminarial încheie cu 31 Decembre 1895 cu o perdere de fl. 2278 49 cr.

considerând, că după cercetările făcute în archiva consistoriului, sub chesia licuidării salarilor din partea statului pentru succesorii profesorilor seminariali Ioan Popescu, mort la 1892 și Ioan Crișianu mort la 1893, din partea consistoriului nimic nu s'a în-

treprins până acum, astfel cât spre detrimentul intereselor materiale și morale ale bisericii, salariile succesorilor susnumiților profesori defuncți s'au acoperit din capitalul fondului seminarial, fără ca să existe vre-o siguranță că dela stat se vor mai pute încasa ulterior sumele, ce altfel ar fi fost constrins a presta bisericii, sinodul, luând cu regret act de înțelăsarea întâmplată, îndrumă consistoriul a întreprinde sub răspundere proprie materială, fără vre-o altă trăgănare, pașii necesari, ca sumele ce ne compet din visteria statului să fie licuidate și să se încaseze, ér pentru sumele neincasate din trecut să se cêră licuidarea lor ulterioară.

Cu aceste fiind timpul înaintat ședința se încheie la ora 1 și 1/2 enunțându-se cea procsimă pe mâne la 9 ore.

Ședința VII.

ținută la 15/27 Aprile 1895.

Ședința se deschide la 9 ore a. m. Se cetesce protocolul ședinței a VI-a dela 14/26 Aprile a. c. și se autentifică.

Deputatul Augustin Nicoră face următoarea interpelațiune:

In cuvântarea de deschidere a I. P. S. Vostre din acest an, cu regret am cetit despre „indiferentismul” și „spiritul de partid” ce s'ar fi încuibat în sinul sântei noastre biserici.

Intreb:

1. Cari sunt cauzele interne ale acestui „indiferentism” și cari sunt mijlocele practice, și ce pași are gând a lua înalt Preasânția Sa întru convocarea unui interes mai viu față de biserică? Prin cari date concrete observă I. Preasânția Sa „spiritul de partid”, ce rău aduce el bisericii și cari sunt măsurile ce le are în vedere I. Preasânția Sa a le lua?

2. Ce înțelege I. Preasânția Sa prin „récéla față de ortodocsie” și prin o cochetare cu alte elemente, a căror chemare din capul locului a fost și este slăbirea și în fine totala suprimare a sântei noastre biserici? Cari sunt „detailurile” trecute cu vederea, cari interesele de partid? Cine sunt „unii ómeni” și acelea „corporațiuni ale noastre, cari susțin un fel de emulare întru a veni în ajutorul altor biserici, pe când pe ale noastre le negliă”.

3. Ce înțelege I. Preasânția Sa sub sfatul, că și „afară de consultările noastre sinodale” cât și „afară de sinod în referențe ale vieții sociale” deputații să conlucre pentru stîrpirea celor rele și restaurarea celor bune? Cari sunt în concreto cele „bune” și cari cele „rele”?

4. Ce pași a luat I. Preasânția Sa sau Ven. Consistoriu cu privire la concludul de sub Nr. 19 al sinodului archidieceșan din a. 1894, care prevede, „că și dacă legislativa va impune căsătoria civilă biserica să va supune, dar totodată o va considera de o nenorocire pentru sine și statul nostru și își va ține de sântă datorință creștină și patriotică, ca cu toate mijlocele legale să conlucre la desființarea ei?”

La interpelarea acésta, presidiul imediat dă următorul răspuns:

Propriamente on. deputat Augustin Nicoră face două interpelări, una referitoare la cuvântarea mea de deschidere, cerénd se ilustrez cele dișe acolo; ér cealaltă referitoare la căsătoria civilă.

Răspundénd la cea dintâiu declar, că nu mă simt îndatorat să ilustrez la cererea unui sau altui deputat, că ce am înțeles eu mai în special prin cele grăite de mine în vorbirea mea, ci sensul acestora îl las la buna primărie a membrilor Venerabilului Sinod. La cas, când cuvântarea mea de deschidere ar fi provocat ore-care resens general, este o cale, pe care acésta s'ar pute aduce în disousiune, se pôte adevă propune din partea ori și cui, ca însași cuvântarea să se dea unei comisiuni pentru a se ocupa cu

ea și a veni cu propuneri în plenul sinodului, în care cas eu aş avé să dau deslușirile de lipsă; acésta însă nu am să o fac la dorința unui deputat.

Ce privesce a doua interpelare, referitoare la căsătoria civilă, acésta s'a discutat în ședința a V a a sesiunii prezente, și în obiect s'a luat conclud.

Dep. Augustin Nicoră, voinđ a reflecta la răspunsul presidiului, să folosesc de unele expresiuni, prin care președintele arhiepiscop se află atacat în persónă, din care causă presidiul îi detrage cuvântul, ér sinodul trece peste acest incident la ordinea zilei.

Tot deputatul Augustin Nicoră face următoarea propunere:

„Din incidentul serbării mileniului acestui stat, avénd în vedere marele interes de a informa lumea mare asupra mersului culturile noastre religioase culturale din archidieceșă, respective metropolie, archidieceșă în conțelegere cu consistorele bisericelor surori, inițiază edarea istoriei metropoliei noastre și mai vèrtos descrierea vieții noastre bisericesci și descrierea istorică și statistică a tuturor aședămintelor noastre culturale — îndigitând mersul culturile noastre religioase culturale — cu date statistice comparative. Spre acest scop se escrie un premiu în bani, îndrumându-se Ven. Consistoriu a pune acésta imediat în lucrare. amésurat \$ 96 p. 14 din statutul organic.

Propunerea acésta nefind spriginită nici de 5 membri, conform \$-lui 16 din regul. afacerilor interne nu se pôte admite la discussiune.

La ordinea zilei urmèză raportul comisiunei organizatòre. Raportor Parteniu Cosma. Relativ la îndeplinirea postului de referent salariat în senatul scolar, devenit vacant prin alegerea ref. Mateiu Voileanu de asesor ordinar în senatul strins bisericesc, la propunerea comisiunei sinodul ia următorul conclud:

Considerând, că asesorii din senatul strins bisericesc, se pot îndreptă și cu referade din alte senate și astfel ref. Mateiu Voileanu pôte continua cu referata ce a avut-o până aci, postul de asesor refent în senatul scolar de astădată rămâne vacant până la sesiunea procsimă.

Er încât lipsa unui referent s'ar simți dóră în senatul episcopesc unde era aplicat Nicanor Frateș, se autorizăază consistoriul, ca în mod intermal să și angageze o putere de lucru cu remunerațiune potrivită în contul salariului sistemisat pentru postul vacant.

La ordin a zilei comisiunea financiară. Raportor Valeriu Bologa.

La raportul consistorial din 6 Aprile a. c. Nr. 2903 Ep în obiectul daunei cauzate tipografiei archidieceșane în sumă de 658 fl. 10 cr. prin fostul director Stefan Dimitriu, în conformitate cu propunerea comisiunii se transpun comisiunii financiare toate actele privitoare la tipografia archidieceșană, cari acte s'au dat comisiunii organizatòre pentru-ca avénd astfel comisiunea financiară întregul material la dispozițiunea, să pôte veni în mod organic cu propunerile necesare concrete, întru regularea afacerilor pendente din trecut, între cari și casul Stefan Dimitriu și a mersului prosper a afacerilor în viitor.

La ordinea zilei raportul comisiunii organizatòre.

Raportor dep. Petru Nemeș.

Referitor la raportul consistoriului archidieceșan dto 6 Aprile a. c. Nr. 2379 Epitr. în cauza încassării taxei șidoxiale, comisiunea face următoarea propunere:

Sinodul consimte și aprobă primirea în administrația autonomă a bisericii noastre încassarea taxei șidoxiale de 10 cr. de familie cu 1 Ianuariu 1896 și îndrumă pe consistoriul archidieceșan:

a) Să aducă la cunoștința înaltului regim acest conclud sinodal, ru-

gându-l să facă și din partea sa dispozițiunile necesare, pentru a se pôte duce în deplinire acésta decisiune sinodală, — și totodată să aviseze autoritățile politice, administrative, să dea succursul recerut autorităților noastre bisericesci la încassarea eventuală executivă a taxelor șidoxiale.

b) a dispune a se solvi salariul arhiepiscopesc de 8000 fl. în rate lunare din fondul general administrativ.

c) a pune în lucrare cu tot zelul și totă energia și de timpuriu sub responsabilitate toate dispozițiunile necesare.

d) a regula provisoriu totă încassarea tacselor șidoxiale prin epitropiile și comitetele parohiale precum și afacerea de controlă pentru administrarea tacselor la cassa archidieceșană și spre acest scop a aplica provisoriu personalul recerut.

e) în fine a raporta la procsimul sinod despre toate dispozițiunile luate pentru punerea în lucrare și regularea provisorie a încassării tacselor șidoxiale, făcându-și propunerile acomodate.

Încât privesce emisul ministerial Nr. 10874/895 în care se pretinde a solvi în cassa statului încă un escedent de 3699 fl. 73 1/2 cr. pentru solvirea salariului arhiepiscopesc pe timpul până la 31 Ianuariu 1895, — se îndrumă consistoriul archidieceșan să l ıee în considerare la refuirea definitivă a tacselor încassate.

Sinodul cu privire la acest obiect ia următorul conclud:

Dela 1 Ian. 1896 tacsele șidoxiale se se încasseze prin organele bisericesci și se se administreze ca percepțiune la fondul general administrativ.

Incepénd cu 1 Ian. 1896 salariul arhiepiscopesc de 8000 fl. se se solvèscă din fondul general administrativ în rate lunare anticipative.

Dispozițiunile de lipsă pentru încassarea și administrarea tacselor șidoxiale le va face consistoriul archidieceșan, carele se autorizăază a angația puterile de lucru trebuincioase, avénd a raporta la procsimul sinod despre toate dispozițiunile luate.

Încât privesce suma de 3699 fl. 73 1/2 cr. evident în emisul ministerial de sub Nr. 10874/895, pentru solvirea salariului arhiepiscopesc pe timpul până la 31 Ianuariu 1895, — se însărcinèză consistoriul archidieceșan să l ıee în considerare la refuirea definitivă a tacselor încassate.

La propunerea dep. Parteniu Cosma concludul de sub Nrul precedent. referitoriu la încassarea tacselor șidoxiale se transpune comisiunei financiare spre a se lua în considerare la stabilirea bugetului pe anul 1896.

Tot aceeași comisiune prin referentul Ioan de Preda referèză asupra raportului consistorial dto 13 April a. c. Nr. 3094 Epitr. prin care se promovèză raportul comisiunei administrative a fundațiunei Șaguna, despre activitatea sa în decursul anului 1894, carele la propunerea comisiunei se ia spre sciință și se aclude la protocol.

Același raportor referèză asupra propunerii deputatului Dem. Coțofean, în cauza regulării dotațiunei protopresbiterilor tractuali. La propunerea comisiunei Sinodul constatând necesitatea dotării protopresbiterilor tractuali transpune propunerea din cestiune Consistoriului archidieceșan spre studiere și raportare la procsima sesiune, avénd a o promova și la congresul național bisericesc.

Referitoriu la raportul Consistoriului archidieceșan dto 6 Aprile a. c. Nr. 3694 Ep. în cauza zidirei noului seminarium comisiunea organizatòre prin raportòrul seu Iosif Pușcariu, face următoarea propunere:

Sinodul regretând amânarea din an în an față de o necesitate atât de imperativă și făcénd atent Consistoriul la urmările eventual funeste, însărcinèză

din nou pe Consistoriu, ca sub cea mai grea responsabilitate până la procsima ședința sinodală să îndeplinescă toate mandatele sinodului și anume: să escrie concurs pentru planurile de zidire și pentru pleliminarele de spese legate cu acelea; să le esamineze prin experți, să escrie concurs pentru întreprisă pe lângă minusofrenți, și toate acestea dimpreună cu opiniunea plenului consistorial să le substernă la procsimul sinod archidieceșan, așa că să se pôte întreprinde fără amânare ulterioară zidirea seminarului în decursul anului viitor. Deputatul Ioan de Preda face următoarea contrapropunere:

Se îndrumă Consistoriul archidieceșan, ca în decursul anului acestuia să facă negreșit toate pregătirile de lipsă pentru edificarea noului seminarium, și să raporteze sinodului procsim.

După închierea discussiunei, făcându-se votare, sinodul primesce propunerea dep. I. de Preda enunțându-se concludul: Se îndrumă Consistoriul archid. ca în decursul anului acestuia să facă negreșit pregătirile de lipsă pentru edificarea noului seminarium, și să raporteze sinodului procsim.

Fiind timpul înaintat, ședința se ridică la ora 1 d. a. anunțându-se procsima ședința după prânđ la 4 ore.

Sinódele diecesane.

Sinodul eparchial al diec. Arad.

Ședința din 24 Aprile s'a început la ora 10 naite de m. sub presidiul P. S. D. Episcop.

După autenticarea vastului protocol, luat în ședințele trecute și după prezentarea petițiunilor întrate, a usmat la ordinea zilei raportul comisiunei scolare, asupra rapòrteleor senatelor scolare ambelor consistorii.

În rapòrtele lor ambele consistorii se constată o intensivă îngrigire și activitate pe terenul scolar și o perpetuă bărbătescă luptă față de diferitele ingerințe, ba chiar atacuri din partea organelor municipale ale statului chiar și a ministrului de culte. O sumă de admonițiuni asupra diferitelor scóle de ale noastre confesionale pe motivul, că propunerea limbei magiare în ele nu este îndestulitòre, că învățătorii cutare și cutare nu posede calificățiunea recerută, ba chiar și notificări către consistoriu că municipiul a făcut ministrului propuneri că testimoniul de calificățiuni, deja cu ani înainte de asta obținut de cutari învățători de la forul competent — se se nulifice. În comuna Tornia consistoriul a substituit o preparandă la scóla de fete, până se va ține alegerea; puterea comitatensă vine însă și cu forța dă afară pe substituita, pe motivul „că nu are esamen de calificățiune”. Tot în numita comună pe frontispiciul edificiului scolar era scrisă o firmă românească scolară, aceeași autoritate vine, ér cu forța și sterge inscripțiunea românească sub cuvânt că legea nu recunósce astfel de scóle precum sună inscripțiunea cassată: „scóla națională gr. or. română”.

Se înțelege că consistoriul a remonstat și a cerut la „In. ministeriu de culte” satisfacțiune.

Cestiunea cu reuniunile didactice învățătoresci pentru cari ministeriul în rățăcirea sa cere și impune statute, cu a străbătut încă la cereri tot mereu neluminaveri ai potestății politice; a rămas deci ca să se țină cauza în suspens până când în așteptatul congres naț. bisericesc se va regula cauza.

Ameliorarea salariilor învățătoresci până la minimul prescriș de lege: 300 fl. v. a. pe teritoriul consistoriului arădan, s'a efectuit în mod îndestulitòriu; numai puține comune din protopopiatul Lipovei și al Belințului n'au putut ameliora din al lor, vèdându-se astfel necesitate să cêră dela stat ajutoriul promis de 60 fl. anual. Mai mare este numărul comunelor ce sufer de asemenea lipse pe teritoriul consistoriului din Oradea-mare.

Preste tot luat, numitele rapòrte consistoriale ambele constată și întonèză deosebitul zel și laudavera activitate a proto-

popilor ca inspectori școlari pe teronul în-vățământului popular.

Consistoriul din Arad are 410 școli, afară de acestea o școală de fete în Arad apoi institutul teologic-pedagogic, cu un alumnat aici care întreține 60—80 de tineri, altul în Timișoara cu 10—12 elevi.

Frecvența școlară din an în an se ameliorează după puțină dar' se speră oia și aci pe viitoru se va face tot mai mult.

Proiectul de rezoluție pe care îl propune sinodului referent comisiunii, deputatul Pavel Rotariu este:

„Asupra raportului senatului școlar al consistoriului din Arad, comisiunea constată din numitul raport o activitate intensă și bărbătească a consistoriului și a organelor sale de inspecție în sote afacerile școlare precum și în cazurile concrete de controverse ivite între consistoriu și între organele subalterne sau superioare ale statului. Pe temeiul acestor constatări comisiunea recomandă următorul proiect de rezoluție:

Raportul consistorial în general se ia la cunoștință și se primesc ca basă la desbaterile speciale. Totodată sinodul dă viie expresiune curatei sale dorințe, ca în viitor isvôrele ostilităților reciproce să cedeze locul lor unei supraveghieri strict legale și binevoitoare din partea organelor statului, pe motivul, că ale noastre organe nici odată nu au dat ansă la frecări sau neînțelegeri, ci numai esecul — în unele locuri chiar pînă la zădărnici — de zel al organelor subalterne ale statului, manifestat nu în dragul tendințelor politice ce așă tind a pași spre noi peste granițele autonomiei noastre bisericesci-scolare.

„In fine sinodul află de lipsă a enunța, că este necesar și folositor ca consistoriul eparchial să continue ținuta sa de până acum: luminând, explicând și reclamând respectarea autonomiei noastre bisericesci-scolare în toate cauzele de controversă, ce ar obveni eventual, față de organele administrative politice“.

Acest conclud servește drept censură și onor. consistoriu din Oradea-mare“.

Sinodul eparchial al diec. Caransebeș.

În 23 l. c. n. s'au ținut cele din urmă două ședințe ale sinodului eparchial, una înainte alta după amădi, cu care apoi sesiunea sinodală din est-an s'a închis.

Ambele ședințe din urmă au decurs, întocmai acele premergătoare, neted și fără gălăciune. S'au primit cam întru toate propunerile consistoriului, ăr petițiunile întrate de-adreptul la sinod s'au derivat toate consistoriului spre competență deliberare.

Dintre obiectele mai însemnate, petratate în ședințele din urmă, amintim următoarele ca mai momentuoase:

Recercarea guvernului unguresc, ca profesorii dela institutul pedagogic din Caransebeș să intre în fondul de pensie creat de guvern pe sama tuturor profesorilor dela scolele medii din țară, a primit un răspuns negativ din partea sinodului, pe motivul, că consistoriul își are fondul său de pensie, pe sama profesorilor săi.

O altă recercare a guvernului, ca să i-se comunice datele referitoare la dotațiunea preoților din diecesă, fiindcă guvernul dorește să reguleze dotațiunea tuturor preoților din țară, s'a decis a se deriva congresului național, fiindcă privește întreaga metropolie gr.-or. română.

Procesul de regulament pentru un fond de pensie pe sama profesorilor și a funcționarilor diecesani, s'a primit cu unele modificări.

Nu s'a primit însă propunerea — după unii cam riscată — a consistoriului, ca mōra diecesană din Caransebeș, care aparține fondului instruit al dieceei, să se vândă mōrariului care o ține de presinte în arândă, — pe cale privată, fără licitațiune, pentru suma oferită de 6000 fl. v. a.

Noutăți.

Incheierea sinodului archidieceșan. Sinodul nostru a ținut ultima ședință Duminecă, în 16/28 Aprilie a. c. când a fost încheiat cu o vorbire a Ecclésiastiei Sale I. P. S. Archiepiscop și metropolit Miron Romanul constatând, că desbaterile cu o mică

escepțiune, au decurs în regulă, dovedindu-se din partea deputaților o mare interesare, pentru afacerile noastre bisericesci școlare și implorând asupra tuturor lucrărilor binecuvântarea cerească.

Deput. Ioan cav. de Pușcariu mulțămesc Esc. Sale pentru abila conducere, urându-i viață lungă și sănătate.

În ședința aceasta s'a rezolvat și costiuena scōteri fōiei nōstre. Comisiunea tipografică a propus reducerea fōiei la revistă săptămânală, ăr sinodul a primit propunerea deput. I. de Preda, de-a să transpună propunerea comisiunii tipogr. la Consistoriu spre a-și da părerea asupra ei la sesiunea viitoare, rămânând până atunci a să edita fōia așa cum este acum.

Sf. Sinod al României se va întruni în sesiune ordinară din nou la 1 Maiu.

Magiarizarea pe toate terenele. În comitatul Zemlinului s'a pornit o mișcare, pentru de a se magiariza numele localităților slave de acolo. Până acum 38 de comunități au hotărât să-și schimbe numele slave cu nume magiare. Și acesta este cu o dovadă mai mult, că între slavii din Ungaria sunt foarte mulți oameni slabi, cari nu mai pun nici un pond pe naționalitatea lor, ba încă sunt mândri de-a pute trece în tabăra magiară. Exemple: Jeszenszky, Koszentszky, și alte mii de sky“.

Monumentul lui Constantin Diaconovici Loga. „Fōia diecesană“ scrie: Concludul comitetului executiv, adus în conferința din Timișoara dela 11/22 Martiu anume: de a se întreprinde pașii necesari pentru ridicarea monumentului încă în acest an, e pe cale de a să realisa. Subcomisiunea emisă pre acest scop, constatătoare din președintele comitetului dl referent consistorial Ioan Ionaș și din arhitectul Adrian Diaconovici strănepotul mult meritului apostol al culturii naționale române din Bănat — zilele acestea înainte de toate, au ficasat locul unde în cimitierul român din Caransebeș zac rămășițele pământești ale defunctului și constatând că acel loc este foarte potrivit pentru înălțarea monumentului îndată an și concretizat definitiv executarea lucrărilor de pietrărie și sculptura firmei Ioan Bibel cu carea altcum, deja înainte de vre-o 2—3 ani s'a stat în negocieri în această afacere. Monumentul de marmoră albă, nalt de ceva peste 3 metri, și lat de 1-70 m. se va înălța pe o ridicătură și se va prezenta foarte satisfăcătoriu, căci și locul este ca ales spre acest scop. Acesta se află nu departe de intrarea în cimitir, la stânga drumului principal ce duce dela poartă spre biserică, în oblongul unde sunt înmormântați reșoșii membri ai familiei Mihailu, cu carea Constantin Diaconovici-Loga era înrudit. Până în August executarea monumentului se va termina, și apoi desvelirea se va întâmpla cu ocaziunea iubileului de existență de 25 ani ai reuniunii învățătorilor gr.-or. români din diecesa Caransebeșului.

Cincisprezece perchișii domiciliare s'au făcut în Budapesta la conducătorii și membrii partidei social-democrate din Ungaria. Afară de aceasta s'a făcut o reviziune și în editura diarului „Népszava“. Poliția a confiscat multe exemplare din broșura volantă intitulată „Un cuvânt către poporul ungar“, scrisă din incidentul procesului dela Szentes, intentat contra socialiștilor. Manuscriptul acestei scrieri volante însă nu s'a putut afla.

Școli pentru români. „Nemzeti Ujság“ aduce, scirea că ministrul de culte are de gând, ca, din incidentul milenului, să înființeze în comitatul Aradului zece școli populare de stat prin părțile locuite de români. Comuna Chișeneu s'a și rugat de ministrul ca să înființeze pe sama ei o școală de fete cu șese clase. Ministrul i-a făcut cunoscut că va satisface rugărei. — Pe calea aceasta crede guvernul să se „îngrijescă și de noi români, însă tot numai cu scop de-a — magiariza.

Contra magiarilor. În ședința de Marti a parlamentului austriac, celii tineri au înaintat biroului o propunere de urgență prin care cer, ca parlamentul să desaprōbe

procederea ministrului de comerț, în urma căreia la trecerea căilor ferate în administrația statului s'a dat prilej la multe înșelăciuni. O viiă discuție s'a provocat asupra propunerii. Ministrul Plener a luat în apărare pe colegul său dela comerț, ăr deputatul antisemit Lueger l'a atacat vehement. Șeful liberalilor-germani, Steinweder, a luat în apărare pe guvern, dicend, că servește spre laudă, pentru-că nu implinesc pretensiunile esagerate ale magiarilor. Ceea ce face Ungaria, dise Steinweder, este identic cu impertinența.

Inundații în România. Rîul Ialomița s'a revărsat peste maluri în întindere de 100 metri. Dunărea a înecat debarcaderele pontonului român. O sută vagoni rapia, 50 pogone orz și 30 pogone grâu (de pe moșia Giurgeni, stau sub apă, care continuă să crească. Sub-proiectul județului Constanța raportază că apele Dunării cresc în mod îngrijitor. Toate sămănăturile de produse și zarzavaturi sunt nimicite pe o întindere de peste 9 hectare. În Baita Fetești, venind Luni nōptea apele mari, pe neașteptate au înecat peste 1000 oi. La T-Severin Dunărea a crescut de luni până Marti cu 12 c. m., ăr la Oltenița cu 5 c. m. Din Călărași se telegrafiază, că apa Borcei, trecend peste malul normal, a inundat 400 pogone grâu și 450 rapia de pe moșia Cocargea și 250 pogone rapia de pe moșia Dudești.

Înaintarea Bucureștilor. Capitala București va întreprinde lucrări mari, pentru a pune orașul în bune condițiuni de dezvoltare. După toate semnele, există un strat subteran de apă care se streacă din munți spre Dunăre. Apa aceasta e foarte bună și curată ăr serviciul tehnic al comunei crede, că e și îndestulătoare pentru trebuințele capitalei. Apa aceasta se va scōte la suprafață, se va strînge și se va distribui în oraș. Eă prima lucrare însemnată. În legătură cu aceasta e a doua lucrare, care constă în aducerea apei din Argeș în Dâmbovița pentru spălarea canalurilor de scurgere. O a treia lucrare mare e construirea unei rețele de canale, care să permită introducerea sistemului total la canal. Vine apoi la rënd pavarea tuturor stradelor. Apoi se vor construi mari magazine de întreprins, în cari neguțătorii să-și pōtă țină mărfurile dela sosirea lor și până la punerea în circulațiune. Se va înmulți numărul halelor astăzi cu deservire învîntulătoare. În sfîrșit e vorba să se construescă abatorii pentru tăierea vitelor mărune. Se va pune stavilă întinderii orașului și se va face planul topografic. Executarea acestor lucrări, bine condusă, va ave drept rezultat să dea capitalei regatului român altă față și s'o pună în rîndul orașelor de frunte ale Europei.

Academia română și-a publicat programa ședințelor pentru anul 1895—96. Ședințele săptămânale au început Vineri la 14/26 Aprilie și vor urma regulat în fie-care Vineri, ținându-se în fie-care lună odată o ședință ordinară publică. Vacanțele de vară vor fi dela 15/27 Iuliu până la 15/27 August. La Crăciun vor fi vacanțe de trei săptămâni și anume dela 22 Decembre până la 12 Ianuaru v. Sesiunea generală viitoare se va deschide la 28 Februaru (12 Martiu) 1896.

Ministrul de externe al Germaniei a comunicat dlui Gr. I. Ghica, ministrul român la Berlin, că vasele române „Elisabeta“ și „Mircea“ se vor bucura în porturile germane Wilhelmshave și Kiel de cea mai amicală și favorabilă primire, și totodată, că ministrul german la București a fost însărcinat să adacă la cunoștința guvernului român că biroul „Mircea“ este așteptat în ziua de 19 Iunie st. n. pe Elba, spre a lua parte la inaugurarea canalului de Nord, pe când în cruciașorul „Elisabeta“ se va afla în Kiel a 17 sēu 18 Iunie, spre a se uni cu vasele de rebel ale celorlalte națiuni.

Balul domnișoarelor române din București a produs un venit curat de 6947 lei 40 bani. Comitetul aduce mulțumirile sale d-nei Paul, care a dăruit societății o înregă figură de cotilion, precum și mai multe șaturi din cele mai frumoase. Asemenea și

dlui Gr. Manu, director general al monopolurilor statului.

Un testament generos. Dumineca Tomei a acestui an a fost pentru poporul român din Foventea, în comitatul Sibiuului o zi de mare bucurie. Un distins și generos fiu al acestei comune, dl Danil R. Cordescu, cunoscutul director și întemeietor al institutului „Lumina“ din București, după un timp de aproape 40 de ani de încordată activitate, petrecuți mai ales în România, s'a rentors și stabilit zilele acestea în comuna sa natală, unde voiesce să-și petreacă zilele bătrânețelor.

În semn de recunoștință și iubire către comuna sa natală, dl Cordescu întemeie pentru biserică română din această comună o fundațiune de 20,000 corone. Acestă nobilă și generoasă faptă o aduce d-sa la cunoștință ciedincioșilor din Foventea în ziua de Dumineca Tomei, printr-un discurs plin de duioșie și sfaturi înțelepte, spunând între altele, că s'a întors în mijlocul acestor credincioși cu dorul și hotărîrea, de-a lucra și de-a aduce toate jertfele posibile pentru înaintarea binelui obștească a fraților săi români din această comună. Vorbirea și-o încheie dl Cordescu cu declarațiunea, că „va depune ca dar, în fie-care an de acum încolo, în casa bisericeii câte una mie corone, spre a se da cu împrumutare, conform testamentului său“.

Cronica de primăvară.

Zarand, în April 1895.

Ce era de prevădit s'a întemplat. În ultimele zile ale lui Martisor, după ploii de câteva zile, neua s'a topit, și de pe vârful munților și al delurilor a început a pleca cu repeziune către afundeale văi. Crișul albu, și cu el toate vâlșoarele, de cari avem o mulțime au esundat, în câte două trei rënduri namolind miclele șesuri de pe țermuri. În special Crișul a făcut multe pagube cu deosebire în sămănăturile de grâu, de pe țermii pe cari atât de tare l-a acoperit cu straturi nōuș de pământ, încât nu vor mai pute să resbată la lumină. Locurile de cucuruz le-a înbunit, ăr pe altele le-a preșerat cu nășip, făcendu-le neroditoare.

Abia acum au început a să trage Crișul în alvie. Mai multe sate au fost inundate începend dela comuna Buceș până la Halmagiu. Un noroc avem noi cești aproape de isvorul Crișului, că repede vine și repede se duce, și din acest motiv nu mai rar se întemplă să surupe edificii.

Deja avem timp frumos. Vre-o câteva zile ne-a suflat vînt de primăvară rece binișor, carele ne-a împedecat a scōte focul din odăi. S'au început sămănăturile de primăvară ovēs, trifoiu, luțernă etc.

Peste tot aratul s'a întărziat de tot tare, și să face foarte cu greu, fiind pământul întărit de ploile dese. Nutrețul lipsește în adevăratul înțeles al cuvîntului. Economii să tânguie amar. Lipsa de nutreț însă au deschis omenilor ochii. Nici când spun comercianții nu li s'au trecut așa de bine sămînțele de erburi. Să vede că lipsa de nutreț i-a făcut pe oameni mai prevădători, și de aci mulți au sămănat prin grâu, trifoiu, luțernă etc. Ce nu ar pute face aici o rōniune agricolă! Dar să tac de reuniuni, când și cele ce avem o duc cu chiu cu vai. De altcum se pare, că în general indiferentismul față de afacerile publice, și în specie față de afacerile noastre culturale să estinde pe zi ce merge ceea-ce este, cred eu un semn că trăim în timpuri anormale pentru noi. Egoismul și interesele personale să cultivă pre scară întinsă, și de aci diferențele și ura de partid.

Prețul vitelor continuă a fi slab, și rar afii vite bune. Vitele sunt eftine de minune. Prețul bucatelor e în continuă creștere. — Cămpul a dat frumos, pădurea însă cu sămănăturile de tōmnă sunt foarte rari, cu

deosebire grăul a perit mult la șes, afară de aceea l'au stricat șorecii.

Anul acesta va rămâne memorabil. Încătrău călătorești, dai cu ochii de dealuri surpate, și scoborâte în jos. Locurile întregi sâmnate cu grău au plecat dela situațiunea lor și s'au așezat peste altele. E surprins omul mergând să are de cucuruz și află că locul lui e acoperit de alt sol cu grău verde.

Ômenii bătrâni nu au pomenit atâtea surpături chiar și de păduri. În câte-va locuri au fost duse case superedificate și aședate airea, Apa pre cum se vede a pătruns pământul în o adâncime nelndatinată. În primele zile ale lui April s'au ținut asentările. Comisiunile de asentare au fost mulțumite cu rezultatul în cercul Brad și mai acomodată pentru asentare. Ficiorii vin mai desvoltați.

Raportul general al senatului scolariu.

(Înceiere).

III. Catechisațiune.

La institute de învățământ străine au frecventat școala preste tot 6136 elevi de ai noștri, și anume:

1. La pedagogii	14
2. La gimnasii	557
3. Școle reale	96
4. Școle comerciale.	11
5. Școle civile	133
6. Școle elem. sup.	137
7. Școle elem. inf. gr.-cat.	393
8. Școle elem. inf. rom.cat.	307
9. Școle elem. inf. ev.-luth.	193
10. Școle elem. inf. unitare	243
11. Școle elem. ev. ref.	24
12. Școle elem. inf. de stat	1826
13. Școle elem. inf. comunale	1507
14. Școle elem. inf. de reuniuni private	695
Suma	6136

Despre acești elevi, și despre catecheții lor se așterne conspect deosebit.

IV. Examenale.

1. Examenale de calificațiune învățătoresci s'au ținut la 30 Iunie 1894 și zilele următoare. Ca comisariu consistorial a

fost trimis asesorul consistorial, protopresbiterul Zacharie Boiu, din partea guvernului au fost esmiși 2 comisari, anume inspectorele regesc de școle al comitatului Hunedóra Ludovic Réthi, și cel al comitatului Sibiu, Emil de Trauschenfels, ambii consilieri regesci.

Admiși la esamen au fost 23 de candidați;

Comisarii guvernali, după prezentarea în conferența comisiei esaminătoare, au declarat, că în virtutea ordinului ministerial din 30 Iunie 1893, Nr. 26.488 nici acuma nu admit la facerea esamenului din limba magiară pe absolvenții de cursul teologic și pe candidații pregătiți în cale privată.

Comisiunea consistorială a urmat ca și în anul 1893, anume a esaminat pe candidații admiși și din studiul limbei magire, promovând actele la consistoriu.

Consistoriul archidieceșan a promovat afacerea la ministrul de culte cerând deslegarea ei în înțelesul legii de instrucțiune. Până acuma ministrul nu s'a pronunțat în această afacere.

Revenind asupra rezultatului esamenului, avem onoare a raporta următoarele:

Dintre cei 17 absolvenți de cursul pedagogic, 15 au susținut esamenul cu succes bun, și au fost provăduți cu testimoniu de calificațiune, subscris și de către comisarii guvernului, 2 s'au respins pentru un an, având a se supune de nou esamenului din limba magiară.

Fără de cursul pedagogic au mai fost admiși la facerea esamenului 6 candidați, dintre cari numai unul a susținut esamenul cu rezultat bun.

2. Examenale anuale. La finea anului scolariu 1893/4 s'au ținut la școlele noastre examenale publice anuale, provăduite în §. 104 din normativul scolariu.

Resultatul în general a fost îndestulitoriu.

Consistoriul constată și acuma cu plăcere progresul în direcțiunea de a se da esamenelor anuale adevărata importanță și atențiune din partea organelor bisericesci.

V. Visitarea școlelor.

În considerarea dispozițiunilor §-ului 92 din normativul scolariu consistoriul a instatat la măsurile luate cu cerculariul din 7 Septembrie 1889, Nr. 6072 Scol. ca oficiile protopresbiterale prin raport separat se arete

resultatul visitațiunilor în toate direcțiunile Din rapoartele intrate se constată progres și în direcțiunea această.

În necs cu concludusul sinodal din sesiunea trecută Nr. 60 avem onoare a raporta, că consistoriul a esmis comisariu din centru pentru visitarea institutelor noastre de învățământ din Brad, fiind a se continua esmiterea de comisari și în alte părți.

VI. Ajutóre.

Ajutóarele votate în budgetul anului 1894 s'au votat pe sâma cateheților, a învățătorilor și a comunelor bisericesci mai serace. Conspectul se alătură

VII. Stipendii.

Cu începutul anului scolariu 1894/95 au devenit din fondurile archidieceșane vacante următoarele stipendii:

I. 2 stipendii câte de 500 fl. din fundațiunea episcopului Moga pentru ascultători de filosofie sau de drept.

II. Un stipendiu de 100 fl. și altul de 60 fl. din fundațiunea Francisc Iosif, pentru ori ce facultate.

III. Un stipendiu de 100 fl. din fundațiunea Colozea pentru studenții de ori ce categorie.

IV. Un stipendiu de 50 fl. din fundațiunea Peiovice pentru studenți de școlele medii.

V. 20 de stipendii câte de 60 fl. pentru elevii din despărțământul pedagogic al seminarului nostru archidieceșan.

Stipendiile s'au împărțit în urma concursului, și de present toate sunt ocupate.

Conspectul stipendistilor se alătură

VIII. Conferințele învățătoresci.

Conferențele învățătoresci s'au ținut într'una cu reuniunile învățătoresci mai cu sêmă în timpul ferierilor de vară.

Consistoriul a urmărit cu deosebită atențiune atât activitatea adunărilor generale a reuniunilor cât și mersul regulat al afacerilor în singuraticile despărțăminte, și în casurile concrete au dat inviațiunile necesare.

În anul trecut s'a ținut adunare generală și în reuniunea învățătorilor din districtul Cluș, actele însă până acuma nu au fost promovate aici spre a pute consistoriul controla mersul afacerilor. S'au luat măsurile cuvincioșe pentru trimiterea lor.

Despre neținerea adunărilor generale în anii trecuți în districtele Abrud, Cluș și Deș urmăză raport special.

Alte obiecte de natură scolară se vor promova la Venerabilul Sinod prin rapoarte separate.

Sibiu, din ședința senatului scolariu ținută la 23 Martiu, 1895.

Consistoriul archidieceșan.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
archim. vicariu archiepiscopesc.

Dr. Remus Roșca m. p.,
secretariu.

Intrunire agricolă.

Invitare.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“ va ține Duminecă în 5 Maiu n. a. c., ziua de Sf. George, în comuna Săsciori, o întrunire agricolă. — Începutul la 10 ore a. m. La această întrunire se va vorbi despre cultura pământului, a fânațelor de munte și de șes, despre cultura pómelor, despre cultivarea vitelor, a viilor, a albinelor, și póte și despre însemnătatea băncilor rurale sistem reifen și a tovrășiiilor agricole.

Poftim la această întrunire cu frățescă dragoste pe toți membri și spriginitorii reuniunii noastre.

Sibiu, 13/25 Aprile, 1895.

Comitetul central al „Reuniunii rom. de agricult. din com. Sibiului“.

Din public. *)

Mulțamită publică.

Scaunul scolar din Tissa sê simte în datorat a aduce cea mai sinceră mulțamire Onoratului institut de credit și economii „Fagețana“ din Făget, pentru votarea sumei de 15 fl. v. a. spre scopuri culturale dela școala noastră gr. or. Libelul depunerii acestei sume ni s'au și transpus.

Primescă On. institut sincera noastră mulțamire pentru această donațiune, însemnând totodată, că un forte mare sprigin material are poporațiunea din giurul acesta dela înființarea institutului.

Tissa, la 14 Aprile v. 1895.

la însărcinarea scaunului scolar
Sofroniu Olariu,
paroch.

*) Pentru cele publicate în rubrica această, redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Conspectul școlelor confesionale greco-orientale române din Transilvania în anul scolariu 1894/5.

Numărul curent	Protopresbiteratele	Numărul comunelor bisericesci			Susțin școală proprie			Nu susțin școală proprie			Sunt afiliate la școle de ale noastre; respective elevii cercetăză școle:														Suma tuturor învățătorilor	Dintre acestia sunt instituți				Tolerați	Observări.				
											Afi-liate		Greco-cath.	Rom. cath.	Ev. luter.	Ev. refor.	Unit.	De stat	Comu-nale	Reun. private	Def.	Prov.	Teol.	Ped.											
		matr.	filiu	Suma	matr.	filiu	Sum.	matr.	filiu	Sum.	m.	filiu	m.	fil.	m.	fil.	m.	fil.	m.	fil.	m.	fil.	m.	fil.		m.	fil.								
1	Abrud	23	—	23	19	—	19	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	9	10	3	3	5					
2	Agnita	37	3	40	34	—	34	3	2	5	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	20	8	4	9	11					
3	Alba-Iulia	37	4	41	28	—	28	9	4	13	6	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	15	13	5	14	5					
4	Avrig	23	—	23	21	—	21	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	18	10	7	6	3					
5	Bistrița	21	10	31	17	—	17	4	8	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	13	6	7	10	1					
6	Bran	23	—	23	22	—	22	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	29	7	7	12	2					
7	Brașov	23	1	24	21	1	22	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	45	9	13	19	3					
8	Câmpeni	19	1	20	14	—	14	5	1	6	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	10	7	8	2	5					
9	Cetatea de pîtră	18	—	18	9	—	9	9	—	9	7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	5	4	1	4	3					
10	Cluș	34	12	46	32	—	32	2	12	14	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	5	27	3	2	22					
11	Cohalm	21	21	42	19	—	19	2	20	22	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	12	6	—	8	2					
12	Deș	28	3	31	20	—	20	8	5	13	6	2	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	7	13	1	8	7					
13	Deva	28	25	53	19	2	21	9	23	32	2	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	1	20	4	5	13					
14	Dobra	14	12	26	13	1	14	1	11	12	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	8	9	1	6	5					
15	Făgăraș	35	2	37	28	—	28	7	2	9	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	14	18	3	6	5					
16	Giógiu I.	30	7	37	22	—	22	8	7	15	6	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	9	13	5	6	9					
17	Giógiu II.	28	2	30	21	—	21	7	2	9	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	1	20	1	3	15					
18	Hățeg	46	31	77	17	—	17	29	31	60	5	20	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	14	14	—	3	12					
19	Ilia	26	19	45	26	8	34	—	11	11	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	12	22	2	6	19					
20	Lupșa	27	4	31	22	—	22	5	4	9	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	6	16	3	2	12					
21	Mediaș	28	13	41	17	—	17	11	13	24	1	—	4	7	—	2	2	1	2	3	—	—	—	—	17	9	8	13	4	5					
22	Mercurea	25	—	25	22	—	22	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	21	10	7	14	5					
23	Murș-Oșorheiu	23	17	40	15	—	15	8	17	25	—	5	2	—	1	4	—	4	4	4	—	—	—	—	15	5	10	1	2	6					
24	Orăștie	31	6	37	27	—	27	4	7	11	3	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	18	14	6	13	7					
25	Reghin	22	6	28	20	—	20	2	5	7	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	6	14	5	3	8					
26	Săliște	13	—	13	13	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	22	6	9	15	1					
27	Sebeș	29	5	34	27	1	28	2	4	6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	27	17	13	9	9					
28	Sibiu	29	7	36	26	—	26	3	6	9	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	32	14	10	16	3					
29	Sighișoara	33	21	54	29	—	29	4	21	25	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	12	21	6	2	13					
30	Solnoc	17	—	17	9	—	9	8	—	8	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	3	5					
31	Târnava	22	4	26	16	—	16	6	4	10	1	—	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	2	14	4	—	8					
32	Treiscaune	28	48	76	17	2	19	11	46	57	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	22	13	9	4	2	2					
33	Turda	28	03	31	13	—	13	15	—	15	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	4	9	2	1	6					
34	Unguraș	22	6	28	18	—	18	4	5	9	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	10	8	3	5	5					
35	Zarand	51	10	61	34	1	35	17	9	26	16	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	17	21	8	10	12					
	Suma	940	305	1245	727	16	743	213	289	502	93	139	30	18	2	6	5	26	9	35	1	—	35	7	28	48	10	1	887	441	446	169	233	254	